کرێچی و ڕیفراندۆم .....
زانا شێخ محمد

. ماوەیەکە هەراو ووریاک نراوەتەوە گوایە هەندیک حزب و خەڵک دەیانەوێت خزمەت بەگەل و نیشتمانی بریندار بکەن لەکاتێکدا کوردستانیان وویران و تاڵان کردوە هەمو میللەتیان کردەتە بندیوار ئەوانەی کە دەیان ساڵە لەسەر سکی ئەو میللەتە هەژارە دەخۆن و دەخۆنەوەو خۆیان دەوڵەمەند دەکەن و پێگەی خۆیان قایم دەکەن و لەهەوڵی بەدەست هێنانی پۆست و ئیمتیازی زیاتردان و ئەوەی پێی بڵێیت خەمی میللەتی برسێی و هەژاریان نیە پێمان دەڵێن ڕیفراندۆم دەکەین بۆ ئەوەی دواتر سەربەخۆیی ڕابگەیەنیین من لەگەڵ سەربەخۆیدام و هەمو کوردیش چاوەڕێی ئەو ڕۆژە دەکات بەڵام ئەو ڕۆژە پێویستی بە دانانی پایەکانی دەوڵەتداری یە ئەم بابەتە قسەی زۆر هەڵدەگرێت جا بە چەند ووشەو ڕستەیەک تەواو ناکرێت بۆیە من باس لە چەمکێکی بچوکی ئەو بابەتە دەکەم سەرەتا بەنمونەی کرێچی دەست پێ دەکەم ئەگەر کەسیک کرێچی بێت و خانوی خۆی نەبێت پێویست بەوە دەکات بڵێی خانوت دەوێت بێ گومان نەخێر ئەمەش بەڵامێک دەکات و دەڵێ بەمەرجێک دراوسێی خراپم نەبێت خانوەکە جنۆکەو جانەوەری تێدا نەبێت و ڕێمان لێ نەگێرێت کە ئازادانە بچینە دەرەوەو تیایدا لەبرسا نەمرین کەمن بزانم خانویەکم دەدەنێ تیایدا لەبرسا بمرم بۆ تورێک نامەوێت بابێنەوە سەربابەتەکە پایەکانی دەوڵەتداری خۆی لەچەند پایەیەک دەبێنێ کە ئێمە هیچیمان نیە سوپای نیشتمانی کە ئێمە جارێ نەگەشتوینە بەو ئاواتە ئابوری سەربەخۆ ئێمە بەناو ئابوری سەربەخۆمان هەیە بەڵام میللەت چارەکە موچەی دەدەنێ و بەدومانگ جارێک هەروەها دەبێت ژێرخانی ئابوری هێندە بەهێز بێت توانای ئەوەت بێت بەلای کەمەوە ٣ ساڵ بتوانی میللەت بەڕێوەبەری بە پارە پاشکەوتکراوەکان کە لەبانکداهەیە کاتێک دەوڵەتانی دراوسێ ئابڵوقەت دەخەنەسەر کە ئێمەمان نەک نیە بەڵکو دەسەڵات پارەی تاک بەتاکی خەڵک قەرزاراوە کەسی واهەیە دو دەفتەر دۆلار زیاتری لای حکومەتەو حکومەتیش مێشێک میوانی نیە سەرچاوەی دارای و ئابوریمان خۆی لەهەناردەی نەوتدا دەبینێت و هیچ سەرچاوەی تری بەدیلی ترمان نیە تا پشتی پێ ببەستین.

ڕێزگرتنی یاسا ئەمەش لەکوردستاندا بونی نیە چونکە بینمان بەکورسی کەسێک پەرلەمان داخراو حکومەتیش ئفلیج کرا گەورەترین دەزگای

ه□بژێردراوی خەڵک سوکایەتی پێ کرا لەلایەن حزبەو□ و بەهێزی چەکدار پەرلەمان پەک خرا. شەفافیە ت لەکوردستاندا شەفافیەت هەر ووجودی نیەو بنەماڵەیەک یاری بە موقەدەراتی میللەتێک دەکەن. مافی مر□ق مافی مرۆڤیش نەماوە بۆ نمونە لە ٨ مارسدا ڕۆژی ژناندا موچەی ژنان و منداڵانیان بڕی لە زیندانەکان ئاماری دەستەی مافی مر□ق د□□□ کە ئەشکەنجی زیندانیان لە حاڵەتەو بوە بەدیاردە . ئازادی ڕۆژنامەگەری ئەمەش بونی نیە چونکە هەر ڕۆژنامە نوسێک باس لەپشتی پەردەی بابەتەکان بکات یان دەستگیر دەکرێت یان تیرۆر دەکرێت یان خۆیان ووتەنی ئاوودیووی دێگەڵە دەکرێت.

سەرچاوی ئاو ئێمە چەند ساڵە بەناو حکومەتین تەنها بیریان لەگیرفانی خۆیان کردۆتەوە هیچ سەرچاوەیەکی ئاومان نیە پشتی پێ بەستین سەرچاوەی ئاوەکانی کوردستان لەتورکیاو ئێرانن بۆخۆمان باش دەزانین چەند کەم بۆتەوە بەهۆی بەنداو دروست کردن و گلدانەوەی ئاوەکان لە ووڵاتی خۆیاندا و دژایەتی پێ کردنی ئێمە ئەم دەسەڵاتە هێندە باڵەخاەی شەخسی و حزبی دروست کرد هێندە بەنداوی دروست نەکرد تا لەکەم ئاوی کوردستان بپارێزن. ئازادی بازاڕ ئەویش خۆی لەدوکۆمپانیایی حزبی دەبێنێت کۆمپانیاکانی پارتی و کۆمپانیاکانی یکێتی تەواوی تەندەری پڕۆژەو کارەکانی حکومەت بۆ ئەم دو کۆمپانیایە دەردەچێت و بەهیچ جۆرێکیش باج نادەن بەحکومەت دو تۆڕی موبایلمان هەیە تۆڕەکانی یەکێتی و تۆڕەکانی پارتی کە بەئاشکرا کارتێکی ٥٠٠٠ دینار دەدەنە ٦٠٠٠ دینارو بە ئاشکرا دزی لەو میلەتە دەکەن و حکومەتیش توانای لێپرسینەوی ئەم کۆمپانیانەی نیە چونکە خۆیان بەجۆرێک لەجۆرەکان کارمەندی حزبن و حزبیش خاوەنی تۆڕەکانە و کۆمپانیاکانە خراپی دۆخەکە لەوەدایە سزای کۆمپانیا نادەن نمونە کوێر کردنی دەیان کەس بەدەرزی خراپ لەهەولێر کەس سزانەدرا هێنانی سوتەمەنی ژەهراوی بە تەنەکەر بۆسلێمانی و دوای دەستگیرکردنی ڕەوانەکردنەوەی بۆ سنو بێ سزادان و تەلەف کردنی بەنزینەکەو بێ گومان هاوردەکردنەوەی بە شێوازێکی تر کەرتی تەندروستی ئەوکەرتەش لەبەرچاوی هەموان ڕونە تەواوی بەرپرسان بۆ هەڵامەتیش نایەنە ناو نەخۆشخانەکانی خۆمان بۆیە ئەوان خۆین پێش هەمو کەسێک فەشەلی ئەوکەرتە بەگویماندەدەن.

کەرتی پەروەردەلەدنیادا زۆرترین گرنگی بەم کەرتە دەدرێت بۆئەوەی نەوەیەکی لێهاتو نیشتمان پەروەر متمانە بەخۆ دروست بکەن و حکومەت بەردەوام لەخەمی ئەم کەرتەدایە چونکە تەواوی حکومڕانان دەبێت بەم کەرتەدا تێ پەڕن جگە لەحکومی قەرەقوشی کوردی سەرەڕای بڕین موچەو

کەمکردنەوەی بە چارەکە موچە حکومەت دەوامی ئەم کەرتەی کەم کردۆتەوە بە پێچەوانەی جیهان هەروەها زۆر جارئەو وەزیرەی کە ئەم کەرتە بەڕێوە دەبات لەهوەی بە کەیلەکردنی نەوەی نوێیە و ڕەسمی سەرەکە بەزۆر سەپاوەکە بەسەر خویندکاران دابەش دەکات و وینەیان لەگەڵ دەگرێت تا بیکاتە چالاکیەک بە سەرەکی حزبەکەی و خۆی پێ بەرێتە پێشە کەرتی خوێندنی باڵا ئەم کەرتەش هیچی لەوانە تر کەمتر نەبێت زیاتر نیە دیاردەی قبوڵ خاس و دواتر واستەو واستە کاری بە ئەوەی فڵان دەرچێت و مامۆستا با پرسیارەکانت سوک بێت تا خوێندکار گلەیی نەکەن لای بەرپرسانی سەرو خۆمان یان دەڵێن فڵان خوێندکار نەخۆشەو بەڵکو لەم تاقی کردنەوە بەشداری نەکات زۆر قورسە بەمەرجێک هەمو مامۆستایان زانکۆ و پەیمانگاکان شەهادی بەرزی خاوەنیان هەیەو ئەگەر خوێندکارێک نەخۆش بێت پێویست بەوە ناکات واستەی بە بکرێت خۆیان دکتۆرن و ئیجازەی دەدەن بەسەرهاتەک باوە لەکوردستان دەڵێن کۆمەڵێک مامۆستای زانکۆ کۆبونەوەیەکی جیهانیان هەبوو دەبو بە فڕۆکە بڕۆن کاتێک هەمو سواری فڕۆکەکە بون کاپتنی فڕۆکە کە پێی ووتن مامۆستایان ئەم فڕۆکەیە یەکێک لەخوێندکارەکانی ئێوە درویستی کردوە مامۆستاکان دادەبەزن یەک مامۆستا نەبێت دەڵێن مامۆستا چۆن تۆ دانەبەزیت دەڵێت پاخر من دەنیام خوێندکاری ئێمە دروستی کردبێت نافڕێت من ڕێزم بە مامۆستاو دکتۆرە بەڕێزە نیشتمان پەروەرەکە هەیە ئەوان بەردەوام لەهەوڵی چاک کردنەی ئەو کەرتدان بەڵام دەسەڵات ڕێگرەو نایەوێت خەڵک لە خۆیان زیرەکربێت.

دادوەری و دادگاکان بەداخەوە ئەمیش حزب کۆنتڕۆڵی کردوە نمونەیەکی سادە ئەنجومەنی دادوەری پارتی بەتەعینات دایناون واتە بە ئیمزای سەرۆکی پارتی داندراون تەواو وەلائیان بە پارتی و بارزانی هەیە ی کەچی دەڵن تەداخول لەکاری یاسای پەرلەمان دەکەن و وادە بە ئوکەس درێژ دەکەنەوە کە ئەوانی داناوە بەکورتی سەربەخۆ نین و زۆر دەستەی حزبن هەر کەیسک دژی ئەم حزبە دەیەڵات دارانەبێت هیچ کات سەرکەوتو نەبوەو تاوانباران دەست گیر نەکراون نمونەش زۆرە بکوژی فول لایتەکەی هەولێر. کەرتی پیشەسازی هەر گرنکی بەو کەرتە نەدراوە بەڵکو زۆر جار ڕێگریشی لەکراوە بەپاساوی جۆراو جۆر بەڵام لەڕاستیدا بەرپرسان داوای بەش و سەهمیان کردوە . کەرتی کشتوکاڵ و ئاودەری ئەویش هیچ کارگەو سایلۆیەکی ئەوتۆمان نیە تا بەرهەمی جوتیاڕان بکڕدرێتەوە لەبازارەکاندا و بهەکر بهانەت بە ناوخۆ.

پەیوەندیەکان ی دەرەوە کەئەمە بابەتێکی گرنگی ئەم پڕۆسەیەیە بەڵام بەداخەوە ئەویش حزبیەو وەک دەزگای نیشتمانی کارناکات کاتک

پارتی لەگەڵ ووڵاتێک باش بێت ئەوە پەیوەندیەکان باشن کاتێکیش خراپ بو پەیوەندیەکان خراپن تەواوی پەیوەندیەکان لەسەر بنەمای بازرگانی هەڕاج کردنی سامانی نیشتمان بنیاد نراوە نەک نەتەوە بۆیە هێزیکی ئەو تۆی نیە لەگەڵ هەر سێ پارچەکەی تری کوردستاندا کۆک و تەبانین بۆ نمونە پارتی بەسەرۆکایەتی بارزانی لەسەر داوای تورکیا حزبێکی تری لە ڕۆژ ئاوا دروست کردو هێزیکی جەکداریشی بۆ دروست کرد تا دژایەتی کانتۆنەکانی پێ بکات کاتێک تورکیا ویستی بەنمونەش شەڕەکانی ئەم دواییەی شەنگال کە ئەوهێزەی پارتی دروستی کرد شەڕی شەڕڤانی پێ دەکرد پارتی ئابڵوقەی خستە سەر ڕۆژئاواو خەندەقی لێدا دژی کوردانی ئەوە لەسەرداوای تورکیا چونکە تاکە ڕێگای کوردستانی گەورە بە سەر دەریای ناوەڕاست لە کوردستانی ڕۆژئاوایە بۆیە تورکیا بەردەوام هێرش دەکات تا کوردانی ڕۆژئاوا نەگەنە سەر دەریا پارتیش بە گومان لەخزمەتی تورکدایەو هەمو کارێک دەکات بۆڕازی کردنیان کوردستای باکور دیسان پارتی لەسەرداوای تورک پارتێکی بۆ کوردستانی باکور دامەزراندوە لەسەر بو جەو قوتی خەڵک تەنها بە مەرامی حزبی و ڕازی کردنی دوژمنانی کورد و دەمەوە ئاماژە بەوە بدەم پارتی سود لەداهاتی کوردستان وەردەگرێت بە چەکدار کردنی نەیارەکانی کوردستانی باکورو ڕۆژ ئاوا بەکورتی جاشەکان .

بەکورتی و پوختی دەسەڵاتێکی گەندەڵ و فاشیلترین کەسی ناو حزب دەستیان بەدەسەڵاتی کوردیەوە گەرتەو دوای برسی کردنی خەڵک و دروست کردنی دەیان قەیران دەیانەوێت بە ڕیفراندومێک خۆیان لەو گوناح و تاوانانە پاک بکەنەوە کە بەسەر میللەتدا هێناویانە بەوشیوەیە کە تەنها بە گیرفان و مانەوەی خۆیان بەکاربەنن بەمەر جەک بە سەربەخۆیی نیە بە مانەوەیان لەدەسەڵات و برسی کردنی زیاتری خەڵک بۆیە ئەگەر نیەتان پاک بوایە دەبو دوساڵ پێش ئیستا ئامادەسازیتان بە بکردایە نەک دوساڵ پێش ئەستا دەخەکەتان تەک بدایە و میللەتان بە ئومەد بکردایە ئەگەر بەکرێچیەک بەڕەی بچێرە خانویەک بە خەت بەڵام ئاوی نیە کارەبای نیە پارە نیە کار نیە یاسا نیە ئازاد نیت دەبێت برسی بیت و ببیتە کەیلە دراوسەکانت خراپن دژایەتیت دەکەن کۆڵانەکانی پشتەوەش هەر دژی تەن خانوەکەش پڕە لەجانەوەرو جنەکە و دەعبا بە گومان دەڵێی نەخێر با هەر کرێچی بم منیش دەڵێم نەخێر بە گۆوجاندەم هەرکات پارە دزراوەکانی موچە خەرانتان گەڕاندەوە دەست بەرداری کورسیە ناشەرعیەکە بون یاسا سەروەر بوداهات شەف بوو قەیرانە دروست کراوەکان نەمابو کەرتەکان چاک ببون ئەوکاتە قسەمان نامێنێت.